

Spis treści

Wykaz skrótów	IX
Wykaz literatury	XIII
Wstęp	XXVII
Rozdział I. Zasady funkcjonowania instytucji przedawnienia	1
1. Przedawnienie – pojęcie i geneza	1
2. Przedawnienie w prawie cywilnym	5
2.1. Rys historyczny	5
2.2. Konstrukcja przedawnienia w KC	5
2.3. Funkcje instytucji przedawnienia w prawie cywilnym	8
2.3.1. Funkcja ochronna	8
2.3.2. Funkcja stabilizacyjna instytucji przedawnienia	9
2.3.3. Funkcja wychowawcza przedawnienia	10
2.3.4. Funkcja restrykcyjna	10
2.3.5. Funkcja administracyjna	10
3. Przedawnienie w prawie karnym	11
3.1. Rys historyczny	11
3.2. Konstrukcja przedawnienia w KK	13
3.3. Funkcje przedawnienia w prawie karnym	14
3.3.1. Uwagi wstępne	14
3.3.2. Funkcja gwarancyjna (ochronna)	14
3.3.3. Funkcja wychowawcza	15
3.3.4. Funkcja stabilizująca	15
3.3.5. Funkcja karna	16
3.3.6. Teorie pozaprawne	16
3.3.7. Teorie oparte na elementach prawa karnego procesowego	17
3.3.8. Teorie oparte na przesłankach prawa karnego materialnego	17
3.3.9. Teorie mieszane materialnoprawne	17
4. Przedawnienie w prawie podatkowym	18
4.1. Rys historyczny	18
4.2. Konstrukcja przedawnienia w OrdPU	18
4.3. Funkcje przedawnienia w prawie podatkowym	20
	III

Spis treści

4.4. Ochrona pewności i stabilności obrotu	25
4.5. Funkcja dyscyplinująca	29
4.6. Trudności dowodowe	30
5. Porównanie funkcji przedawnienia w prawie cywilnym, karnym oraz prawie podatkowym	32
6. Wstrzymanie biegu terminu przedawnienia	34
6.1. Uwagi wstępne	34
6.2. Wstrzymanie biegu terminu przedawnienia w prawie cywilnym oraz funkcje tej instytucji	35
6.2.1. Uwagi wstępne	35
6.2.2. Przyczyny wynikające ze wzajemnego stosunku stron zobowiązania	36
6.2.3. Obiektywne przyczyny wstrzymania biegu przedawnienia ...	37
6.2.4. Czynności procesowe	38
6.3. Wstrzymanie biegu terminu przedawnienia w prawie karnym oraz funkcje tej instytucji	38
6.4. Wstrzymanie biegu terminu przedawnienia w prawie podatkowym..	40
Rozdział II. Konstrukcja instytucji przedawnienia w prawie podatkowym	43
1. Charakter prawny zobowiązania podatkowego	43
1.1. Elementy zobowiązania podatkowego	43
1.2. Dłużnik podatkowy	45
1.3. Wierzyciel podatkowy	46
2. Powstawanie i wygasanie zobowiązania podatkowego	47
2.1. Dwa sposoby powstawania zobowiązania podatkowego	47
2.1.1. Uwagi ogólne	47
2.1.2. Zobowiązanie podatkowe powstające na skutek doręczenia decyzji ustalającej (konstytutywnej)	51
2.1.3. Zobowiązania podatkowe powstające z mocy prawa	56
2.2. Sposoby wygasania zobowiązania podatkowego	58
3. Dwie instytucje przedawnienia w prawie podatkowym	59
3.1. Przedawnienie prawa do wydania decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe	59
3.1.1. Uwagi wstępne	59
3.1.2. Termin przedawnienia prawa do wydania decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe	62
3.1.3. Inicjacja biegu terminu przedawnienia do wydania decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe	64
3.1.4. Przypadki ustawowego wydłużenia terminu przedawnienia do wydania decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe	68

Spis treści

3.1.4.1.	Uwagi wstępne	68
3.1.4.2.	Termin przedawnienia uregulowany w art. 68 § 2 OrdPU	69
3.1.4.3.	Przedawnienie obowiązku podatkowego w dodatkowym zobowiązaniu podatkowym w podatku od towarów i usług	73
3.1.4.4.	Przedawnienie obowiązku podatkowego z tytułu opodatkowania przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych.....	76
3.1.4.5.	Utrata ulgi – art. 69 OrdPU	80
3.2.	Przedawnienie zobowiązania podatkowego	82
3.2.1.	Uwagi ogólne	82
3.2.2.	Przedmiot przedawnienia zobowiązania podatkowego.....	83
3.2.3.	Przedawnienia zobowiązania podatkowego – inicjacja biegu terminu przedawnienia	86
3.2.4.	Skutki procesowe upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego	87
4.	Zobowiązania podatkowe zabezpieczone hipoteką lub zastawem skarbowym	90
5.	Przedawnienie prawa do wydania decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej	93
Rozdział III. Przerwanie biegu terminu przedawnienia w prawie podatkowym		99
1.	Ogólna charakterystyka instytucji przerwania biegu terminu przedawnienia	99
2.	Ogłoszenie upadłości jako przesłanka przerywająca bieg terminu przedawnienia	100
2.1.	Stan prawny obowiązujący do 31.12.2015 r.	100
2.2.	Stan prawny obowiązujący po 1.1.2016 r.	101
3.	Zastosowanie środka egzekucyjnego jako przesłanka przerywająca bieg terminu przedawnienia	103
3.1.	Uwagi wstępne.....	103
3.2.	Rys historyczny.....	103
3.3.	Zastosowanie środka egzekucyjnego.....	110
3.4.	Zawiadomienie podatnika o zastosowaniu środka egzekucyjnego.....	114
3.5.	Zastosowanie środka egzekucyjnego w ramach egzekucji wszczętej na skutek nadania nieostatecznej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności	116

3.6. Umorzenie postępowania egzekucyjnego i jego wpływ na bieg terminu przedawnienia.....	119
3.7. Zasady wykonywania decyzji podatkowych po 1.1.2009 r.	122
3.8. Przekształcenie zajęcia zabezpieczającego w zajęcie egzekucyjne....	124
Rozdział IV. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia w prawie podatkowym	127
1. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia – omówienie instytucji	127
2. Konieczność rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego jako przesłanka zawieszająca bieg terminu przedawnienia.....	129
2.1. Konieczność rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd jako przesłanka zawieszająca bieg terminu przedawnienia prawa do wydania decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe.....	129
2.2. Wniesienie żądania ustalenia przez sąd powszechny istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa jako przesłanka zawieszająca bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.....	139
3. Wystąpienie do organu innego państwa w celu uzyskania informacji umożliwiających ustalenie lub określenie zobowiązania podatkowego jako przesłanka zawieszająca bieg terminu przedawnienia	144
4. Wszczęcie procedury wzajemnego porozumienia na podstawie ratyfikowanej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania jako przesłanka zawieszająca bieg terminu przedawnienia.....	149
5. Udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych jako przesłanka zawieszająca bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego	151
5.1. Wydanie decyzji, o których mowa w art. 67a § 1 pkt 1 i 2 OrdPU	151
5.2. Wejście w życie rozporządzenia ministra właściwego do spraw finansów publicznych w sprawie przedłużenia terminu płatności podatku.....	156
6. Wszczęcie postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe jako przesłanka zawieszająca bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego	157
6.1. Rys historyczny.....	157
6.2. Niekonstytucyjność przesłanki	161
6.3. Warunki zastosowania przesłanki zawieszenia biegu terminu przedawnienia na skutek wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe wprowadzone po 15.10.2013 r.	163
7. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego na skutek wniesienia skargi do sądu administracyjnego	168

Spis treści

8. Doręczenie postanowienia o przyjęciu zabezpieczenia, zarządzenia zabezpieczenia, zawiadomienia o przystąpieniu do zabezpieczenia oraz doręczenie zawiadomienia o przystąpieniu do zabezpieczenia w przypadkach określonych w art. 32a § 3 i art. 35 § 2 EgzAdmU jako przesłanki zawieszające bieg terminu przedawnienia	172
9. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia z powodu śmierci spadkodawcy	176
Rozdział V. Wstrzymanie biegu terminu przedawnienia w systemie instrumentów ochrony fiskalnych interesów budżetów publicznych	179
1. Istota przepisów normujących przedawnienie w OrdPU	179
1.1. Uwagi ogólne	179
1.2. Instytucja przedawnienia a podmiotowe prawo dłużnika podatkowego	181
1.3. Ograniczenia swobody ustawodawcy podatkowego w konstruowaniu instytucji przedawnienia	182
2. Instrumenty ochrony fiskalnych interesów budżetów publicznych związane z instytucją przedawnienia	184
2.1. Charakter prawny przepisów wstrzymujących (zawieszających, przerywających) bieg terminu przedawnienia w prawie podatkowym	184
2.2. Skuteczność przepisów przerywających bieg terminu przedawnienia w prawie podatkowym w ochronie fiskalnych interesów budżetów publicznych	186
2.2.1. Przerwanie biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego na skutek ogłoszenia upadłości	186
2.2.2. Przerwanie biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w wyniku zastosowania środka egzekucyjnego	189
2.3. Skuteczność przepisów zawieszających bieg terminu przedawnienia w prawie podatkowym w ochronie fiskalnych interesów budżetów publicznych	197
2.3.1. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia na skutek zaistnienia zagadnienia wstępnego, do którego rozpatrzenia właściwy jest inny organ lub sąd	197
2.3.2. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia na skutek wydania decyzji, o których mowa w art. 67a § 1 pkt 1 lub 2 OrdPU oraz na skutek wejścia w życie rozporządzenia w sprawie przedłużenia terminu płatności podatku	199

Spis treści

2.3.3.	Zawieszenie biegu terminu przedawnienia na skutek wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe.....	201
2.3.4.	Zawieszenie biegu terminu przedawnienia na skutek wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję dotyczącą tego zobowiązania	205
2.3.5.	Zawieszenie biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego na skutek zastosowania instytucji zabezpieczenia.....	206
2.3.6.	Zawieszenie biegu terminu przedawnienia na skutek wystąpienia przez organ podatkowy z wnioskiem o uzyskanie informacji niezbędnych w celu ustalenia lub określenia zobowiązania podatkowego.....	210
2.3.7.	Zawieszenie biegu terminu przedawnienia na skutek wszczęcia procedury wzajemnego porozumienia na podstawie ratyfikowanej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania	211
3.	Instytucja przedawnienia a zasady realizacji budżetów publicznych.....	212
3.1.	Funkcja przepisów wstrzymujących bieg terminu przedawnienia w zapewnieniu realizacji zasady powszechności opodatkowania i sprawiedliwości podatkowej.....	212
3.2.	Funkcja przepisów wstrzymujących bieg terminu przedawnienia w zapewnieniu realizacji konstytucyjnego nakazu wykonania budżetu.....	215
4.	Specyfika instytucji wstrzymania biegu terminu przedawnienia w Ordynacji podatkowej na tle instytucji wstrzymania biegu terminu przedawnienia uregulowanych w KC oraz w KK	217
5.	Wstrzymanie biegu terminu przedawnienia w prawie podatkowym w świetle regulacji tej instytucji w wybranych europejskich systemach podatkowych.....	219
6.	Ocena propozycji zmian regulacji w zakresie przedawnienia zobowiązań podatkowych.....	229
	Rozdział VI. Podsumowanie.....	233
	Indeks rzeczowy	253